

4. Програма розвитку туризму в місті Білгороді – Дністровському на 2021-2023 роки. Білгород – Дністровський, 2020. 12 с.
5. Рішення Білгород-Дністровської міської ради від 02.09.2021 р. №370-VIII.
URL: https://bilgorod-d.gov.ua/doc_proj/search?search_text=%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA+%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC&doc_type=all&year=all
6. Тимошенко А. Туризм как основополагающий приоритет развития Белгорода-Днестровского. URL: https://bilgorod-d.gov.ua/page/turizm_kak_osnovopolagayushii_prioritet_razvitiya_belgoroda-dnestrovskogo

УДК 911.3

*Родіон Ігорович Нікіфорчук,
студент II-го курсу, Херсонська державна морська
академія, м. Херсон*

*Вікторія Анатоліївна Добровольська, к. і. н.,
доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін та інноваційної педагогіки, Херсонська
державна морська академія, м. Херсон*

ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ ХЕРСОНЩИНИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасному світі сфера туризму перетворилась в одну з найбільш прибуткових та розвинутих галузей світового господарства. Туристично-рекреаційна сфера діяльності забезпечує раціональне використання і збереження культурно-історичних, природних та інформаційно-пізнавальних ресурсів будь-якої території.

Херсонщина має значний рівень концентрації природно-географічних ресурсів, у тому числі й тих, які мають рекреаційні, лікувальні, оздоровчі властивості та широко використовуються в курортному господарстві. Аналіз зазначених ресурсів вважаємо актуальним, оскільки висвітлюються

перспективи розвитку рекреаційної діяльності та туризму загалом на території області.

У сучасній науці небагато праць, які висвітлюють поставлену проблему. Зокрема, праця за ред. В.Герасименка присвячена аналізу туристично-рекреаційного потенціалу України загалом, і Одеського регіону зокрема [7]. Окремі аспекти природно-рекреаційного потенціалу Херсонщини висвітлені в публікаціях таких дослідників, як Івченко Л. О., Колісніченко Г. С., Василевська Я.В. [4,1]. Цінний науковий матеріал містить колективна монографія «Перспективні заповідні об'єкти Херсонської області» [6].

Метою даного дослідження є аналіз природно-географічних ресурсів Херсонської області, висвітлення проблем та перспектив їх використання.

Туристично-рекреаційний потенціал регіону представляє собою сукупність взаємопов'язаних компонент: природно-ресурсної, історико-культурної та інфраструктурної [7, с.235]. Природні рекреаційні ресурси є частиною природних ресурсів, а рекреаційна діяльність має чітку ресурсну орієнтацію. Згадані ресурси є передумовою формування та розвитку рекреації на певній території, формуючи умови для спеціалізації економіки регіону на рекреації та туристичній діяльності.

Природно-рекреаційний потенціал Херсонщини доволі значний, велику частину якого займає природно-заповідний фонд. Він представлений 84 об'єктами загальною площею 356628,43 га, у тому числі 16 об'єктами загальнодержавного значення і 66 об'єктами місцевого значення [2].

До мережі об'єктів природно-заповідного фонду області загальнодержавного значення входять: 2 біосферні заповідники – «Чорноморський» та «Асканія Нова» імені Ф.Е. Фальц Фейна; 5 національних природних парків – «Азово-Сиваський», «Олешківські піски», «Джарилгацький», «Нижньодніпровський», «Кам'янська Січ»; 8 заказників

загальнодержавного значення; 1 дендрологічний парк загальнодержавного значення – «Асканія-Нова» [2; 1, с.126].

До мережі об'єктів природно-заповідного фонду області місцевого значення входять: 5 ботанічних заказників; 22 ботанічні пам'ятки природи; 5 ландшафтних заказників; 2 орнітологічних заказники; 1 геологічна пам'ятка природи; 4 гідрологічні пам'ятки природи; 3 загальнозоологічні пам'ятки природи; 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва; 10 заповідних урочищ.

В організації рекреації важливу роль відіграють водні ресурси. Херсонська область єдина в Україні, яка має два моря (Чорне, і Азовське), озеро Сиваш з унікальними цілющими властивостями. В області 12 курортних населених пунктів, понад 450 км морської берегової лінії, з них 200 км обладнаних піщаних пляжів, найдовша піщана коса у світі – Арабатська Стрілка, понад 70 родовищ цілющих бальнеологічних ресурсів (мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, ропи соляних озер), серед яких унікальне Лемурийське озеро [8, с.77].

Охарактеризуємо потенціал деяких природно-географічних об'єктів Херсонської області. Асканія Нова - це найстаріший степовий біосферний заповідник планети та найбільша степова заповідна територія Європи. У ньому налічують більше 500 видів рослин та понад 3000 видів тварин [5]. В Асканії є зоологічний та дендрологічний парки, науковий музей, ботанічний сад та орнітологічний парк. Екскурсійні маршрути заповідника у 2021 році відвідало 13 тисяч туристів, що на 3,5 тисячі людей менше, ніж у попередньому році. Сталося це через сильні карантинні обмеження на період туристичного сезону. Держава підтримує фінансово територію біозаповідника. Крім того, перед початком курортного сезону в області було проведено значну роботу, спрямовану на інформування світової спільноти щодо туристичних об'єктів регіону в рамках програми "Цифрове перетворення Херсонської області", яка реалізовувалась у партнерстві

компанією Google Ukraine, Фондом "Об'єднання", Херсонською ОДА та Херсонською міською радою.

Національний природний парк "Олешківські піски" – це друга найбільша пустеля в Європі протяжністю понад 40 км з півдня на північ та 150 км зі сходу на захід. Пустелю умовно поділяють на 7 арен, кожна з яких відрізняється природними та кліматичними особливостями. Ліси цього парку вважаються найбільшим штучно насадженим лісом. На території Олешківських пісків можна успішно розвивати майже всі напрямки активного туризму. Так, вже можна здійснити катання на квадроциклах.

Станіславські кручі розташовані на території національного ландшафтного заказника «Станіславський». Туристична зона була створена з ініціативи Президента України ще у 2002 році. Багато відвідувачів відзначають тут дивовижне поєднання численних схилів, степових ділянок та прибережної берегової лінії. Особливий інтерес викликає пухкий пілоподібний ґрунт світло-жовтого кольору. Станіславський каньйон має велику кількість різних видів степових рослин. Цей об'єкт відвідують туристи з усієї країни, у першу чергу з Херсонщини та Миколаївщини.

Херсонщина – перспективна туристично-рекреаційна територія. Загалом у Херсонській області пропонується створити 125 нових об'єктів природно-заповідного фонду, у тому числі 3 регіональні ландшафтні парки, 71 заказник та 51 пам'ятку природи [6, с. 152].

Незважаючи на вражаючий потенціал Херсонської області, кількість туристів недостатня для такої території (див. табл. 1) [складено авторами за: 3].

Отже, кількість виїзних туристів Херсонської області зросла, від 6046 чол. у 2010 р. до 8234 чол. у 2020 р. Піки виїздів припали на 2017-2019 рр. Кількість внутрішніх туристів різко зменшилася. У 2010 р. їх було 84616 чол., а у 2020 р. – 5533. Найменша їх кількість була у 2015 р. (4486 чол.) та у 2019 р. (4499 чол.). На нашу думку, це пов'язано з тим, що на розвиток

туристичної галузі головним чином вплинули війна на сході України та пандемія коронавірусної хвороби.

Таблиця 1.

Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму (2010-2020 р.)

З метою поліпшення даної ситуації необхідно модернізувати діючу стратегію розвитку туристичної галузі. Важливим є розробка нових стратегій, які повинні бути спрямовані на формування привабливого інвестиційного середовища, створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу. Адже зростання кількості суб'єктів туристичного бізнесу та розширення сфери їх діяльності сприятимуть створенню конкурентоспроможного туристичного продукту.

Розширення і укріплення державно-приватного партнерства місцевої влади з провідними підприємствами області дозволить здійснити розбудову туристично-рекреаційних закладів, створення курортів місцевого значення, поліпшення туристичної інфраструктури області, забезпечення безпеки туристів [4, с.77].

Херсонська обласна адміністрація проводить активну політику рекламування інвестиційної привабливості регіону. Зокрема, в Стратегії розвитку області на період 2021-2027 рр. відзначено: "Сфера туризму та курортів потребує залучення значних інвестицій у розбудову туристично-рекреаційної інфраструктури області та приведення її у відповідність з міжнародними стандартами, збільшення уваги до розвитку внутрішнього в'їзного, екологічного туризму [8, с.80].

У життя втілюються різноманітні інфраструктурні проекти, що сприяють подальшому розвитку туризму на території області, зокрема: будівництво яхт-клубів, дельфінаріїв, аквапарків, готельних комплексів, кінно-спортивних клубів, бальнеологічних центрів, відновлення регулярних пасажирських перевезень та екскурсій по Дніпру тощо.

Таким чином, розвиток природно-географічних ресурсів регіонів впливає на розвиток туристично-рекреаційного потенціалу всієї країни. З підтримкою і розвитком останнього тісно пов'язана кількість туристів, що, у свою чергу, впливає на економічне становище регіонів і всієї країни. Херсонщина - одна із найбільш популярних областей для відпочинку насамперед для внутрішніх туристів саме через потужний природно-ресурсний потенціал. Цей потенціал потрібно підтримувати і розвивати як за допомогою держави, так і приватної ініціативи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Василевська Я.В. Природно-заповідний фонд Херсонської області як об'єкт рекреаційного природокористування // Часопис соціально-економічної географії. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. Вип.13 (2). С.125-128.
2. Геоінформаційний портал Херсонської області. Природно-заповідний фонд [За заг. ред. П.Остапенка] URL: <https://maps.tdukr.com/portal/apps/webappviewer/index.html?id=48e694997b6848bcb66f49684988d7b2>

3. Державна служба статистики у Херсонській області. URL:
<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/ekonomichna-statistika/ekonomichna-diyalnist/1747-2-1-10-turizm/2057-turistichni-potoki-2000-2011-rr.html>
4. Івченко Л. О., Колісніченко Г. С. Туристично-рекреаційний потенціал Херсонського регіону з точки зору інвестиційної привабливості. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 71–78.
5. Мандруй Херсонщиною. Херсонська обласна державна організація. URL:
<http://discoverkherson.com.ua/>
6. Мойсієнко І. І., Ходосовцев О. Є., Пилипенко І. О., Бойко М. Ф., Мальчикова Д. С., Клименко В. М., Пономарьова А. А., Захарова М. Я., Дармостук В. В. Перспективні заповідні об'єкти Херсонської області. Херсон : Видавничий Дім «Гельветика», 2020. 166 с. URL:
<http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/13563>
7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименка. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.
8. Стратегія розвитку Херсонської області на період 2021 - 2027 років. URL:
<https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/strategiya-rozvytku-hersonskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-rokiv.pdf>

УДК 338.438.11

*Георгій Андрійович Малахіті, студент II-го курсу
напряму підготовки «Туризм» ГГФ;
наук. керівник – Антоніна Миколаївна Шашеро,
доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
М. Одеса*

ГРЕЦЬКИЙ ПАРК МІСТА ОДЕСИ – ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО ОБ'ЄКТУ

Використання природного середовища в організації дозвілля населення є однією з характерних особливостей парків як культурних закладів. Саме за парками завжди залишається можливість забезпечувати ті форми відпочинку,